

γυναικός και της ψευδούς και επιπλάστου μορφώσεως της, εξανίσταται και διαμαρτύρεται εὐθύς ὡς ἀκούση νὰ γίνηται λόγος περὶ γυναικείου ζητήματος.

Πῶς ἐξηγεῖς, σὲ παρακαλῶ, τὸ φαινόμενον αὐτό; Τόσον καιρὸν αὐτὴ ἔχει ποτισθῆ μετὰ τὰς ιδέας τῶν πολλῶν, τόσον αἰ ἐπρόληψαι καὶ ἡ παράδοσις τὴν κρατοῦν δεσμίαν εἰς τὸ πλῆθὸν καθιστώσας, τόσον ἴσως τὸ πνεῦμά της συνείησε νὰ θεωρῇ τὴν γυναικῆ ὡς ἀποκλειστικῶς κατοικίδιον καὶ προωρισμένον μόνον διὰ τὴν δικαιοσύνην τοῦ αἵθους, καὶ τοῦτο ἐξ αἰτίας τοῦ μέσου εἰς τὸ ὅποιον ἐζητεῖ.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πλῆθους συτήματος τὰ βλέπει, τὰ ἀναγνωρίζει. Θέτει καθ' ἡμέραν τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν πληγῶν αὐτῶν, τῶν ἀπειλοῦσάν κοινωνικὴν γάγγραιναν, καυτηριάζει, σκληρίζει, σκτυρίζει καὶ εὐθύς ὡς τῆς ὑποδείξεως τὸ φάρμακον, ἐξεγειρεται, διαμαρτύρεται, καὶ ἐπαναλαμβάνει στερεοτύπως τὰ αὐτὰ πράγματα, τὰ ὅποια σὺ καὶ οἱ ὁμόφρονές σου λέγουσιν καὶ γράφουσιν πάντοτε.

Τὸ μᾶλλον δὲ ἀξιοπεριεργὸν εἶναι, ὅτι ἡ Βυζαντινὴ φίλη μου, ἐὰν ἤθελε νὰ κρίνῃ ἐκ τῆς ἰδίας ἰκανότητος, ἐκ τῆς ἰδίας δεξιᾶς φύσεως, ἐκ τῆς ἰδίας νοημοσύνης καὶ εὐρυΐας καὶ ἀνενεργείας ὅλας τὰς γυναικείας, δὲν θὰ ἐτόλμα ποτὲ νὰ τὰς καταδικάζῃ εἰς τὸ αἰῶνον pot - au - feu, ἀλλ' οὔτε νὰ ταῖς ἀρνεῖται τὸ δικαίωμα νὰ φιλοδοξοῦν καὶ ἐπιζητοῦν καὶ προπαρασκευάζουν μέλλον καλλίτερον τοῦ παρόντος.

Τώρα θὰ ὑποθέτῃ ἴσως, ὅτι ἡ ἰδία ἐκτὸς τῶν διηγηματικῶν καὶ ἠθογραφικῶν, τὰς ὁποίας τόσον εὐμορφα ζωγραφίζει κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς της, ἔχει ἐπιδοθῆ ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ οἰκοκυριῶ καὶ δὲν ἐξῆλθε διόλου τῶν στενῶν ὁρίων τοῦ οἴκου εἰς τὸν ὅποιον θέλει πάντοτε τὴν γυναικῆ κλεισμένην. Διόλου. Εἶναι τακτικὴ συνεργάτις τῆς «Φιλολογικῆς Ἠγούρας», μεταβαίνει τακτικῶς εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ, ἐργάζεται, δρᾷ, ταξιδεύει, ὡς καθε γυνὴ ἐννοοῦσα πόσον ὑψηλὰ τὴν ἀναβιβάζει ἡ εὐγενὴς ἐργασία.

K. HARRÉN.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ „ΗΧΟΥΣ,,

ΜΙΛΤΟΝ ΖΑΡΑΜΑΓΙΑ, ΕΥΠΑΤΡΙΔΗΣ

ΥΠΟ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΔΑΡΕΛ

(*Ἰδ. συν. σελ. 199*)

Ὁ σοφὸς ἡμῶν φίλος δὲν εἶχε κάμει διόλου ὑπερβολὴν. Ἦτο ἀδύνατον νὰ φαντασθῆ κανεὶς κόρην θελκτικωτέραν καὶ καταλληλοτέραν διὰ τὰς ψυχολογικὰς ἡμῶν μελέτας. Ὅχι μόνον ὑπνωτίζετο εἰς τὰ πρῶτα νεύματα καὶ περνοῦσε

ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην φάσιν τοῦ τεχνητοῦ ὕπνου, ἀλλὰ καὶ ἡ σαφὴνεια τῶν ἀντιλήψεων της ἦτο θαυμασία καὶ ἡ ὀξύτης τῶν αἰσθησέων της ἐφαίνετο δεκαπλασιαζομένη ἀπὸ τὴν ὑπνωτικὴν κατάστασιν. Πρὸς τοῦτοις ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς θέσεως, ἦτο πολὺ ἀνεπτυγμένη καὶ προικισμένη μετ' ἀριστον μνημονικόν, τὸ ὅποιον ἐφύλαττε τὰ ἔγνη ὄλων της τῶν ἀναγνώσεων ἦτο οὕτως εἰπεῖν φύσει λεπτὴ καὶ καλλιτέχνις. Ἐδείχθη θαυμασία εἰς τὰς ζώσας εἰκόνας, πείραμα κατὰ τὸ ὅποιον τὸ ὑπνωτισθὲν πρόσωπον δι' ὑποβολῆς, ἔπαιρνε στάσιν καὶ ἔκφρασιν φυσιογνωμίας ὀρισμένης ψυχικῆς διαθέσεως—τρόμου, χαρᾶς, προσευχῆς— τοῦθ' ὅπερ διέδιδεν εἰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ιδέας ἀναλόγους μετὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς φυσιογνωμίας.

Ὅσον διὰ τὸν Μίλτον Ζαράμαγια, δὲν ἦτο καὶ ἀνάγκη νὰ ἀποκομηθῆ διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἡ ὑποβολή. «Ἐν νεῦμα, μία ματιὰ, ἡ πρόθεσις μόνον ἤρκει. «Ποτὲ, ἔλεγεν ὁ Βόθουελ δὲν ἔτυχε νὰ ἰδῶ πλέον εὐπλαστον φύσιν.»

Π

Αἱ ζῶσαι εἰκόνας, ἔμελλον νὰ μᾶς ὀδηγήσουν εἰς λεπτοτέρας δοκιμὰς:

— Ἡμποροῦμε τάχα νὰ κάμωμεν μίαν περιεργὸν δοκιμὴν, — εἶπε μίαν ἡμέραν ὁ Ράνδολφ ὁ ὅποιος ἤγγαπα μετὰ πάθος τὸ θέατρον, — νὰ βάλλωμε τὴν Νάνσυ καὶ τὸν Μίλτον νὰ μᾶς παραστήσουν κατὰ τοῦ Σαίξπηρ.

— Τί ἐνδιαφέρον εἰμπορεῖ νὰ ἔγῃ τὸ πείραμα;

— Τί ἐνδιαφέρον; δὲν τὸ βλέπετε;... Πρόκειται περὶ τέχνης καθαρῶς μιμητικῆς. Λαμβάνομεν δύο πρόσωπα ὅλως διόλου ξένα πρὸς αὐτήν. Τὰ στέλλομεν εἰς τὸ θέατρον μετὰ τὴν διαταγὴν νὰ μελετήσουν ἐπισταμένως καὶ κατὰ βάθος τὸν τρόπον τῶν ἠθοποιῶν, κατόπιν τοὺς ὑποβάλλομεν νὰ ἐπαναλάβουν ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἔχουσιν καὶ εἶδαν. Δὲν θὰ εἶναι διασκεδάστικόν νὰ ἴδωμεν ἕως ποῦ θὰ φθάσῃ ἡ ἀκρίβεια τῆς ἀναπαραστάσεως.

— Ὀλόκληρον δράμα;

— Ὀλόκληρον ἠθωρισμένην σκηνήν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐκλέξωμεν μετὰ σχήματα, τὰς διακυμάνσεις τῆς φωνῆς, τῆς φυσιογνωμίας, τὰς στάσεις... Ὀνειροπολῶ δύο ζῶντα φωνόγραφα καὶ νομίζω ὅτι τὰ ἔχομεν.

— Ἀλλὰ τοῦλάχιστον θὰ τοὺς μάθης ἐκ τῶν προτέρων τὸ δράμα; ἠρώτησεν ὁ Κύριλλος.

— Διόλου, διόλου. Καὶ διὰ τί τάχα! Δὲν ἠκούσατε τὴν Νάνσυ νὰ μᾶς ἐπαναλάβῃ ἑκατὸν

στίχους ενός ποιήματος, τὸ ὅποσον δὲν ἠγνώνει κἄν καὶ τὸ ὅποσον τῆς τὸ εἶχαμεν διαβάσει μίαν μόνην φράσιν; Πρόκειται νὰ ἐξακριβώσωμεν μέχρι ποίου βαθμοῦ, καλὸν ὑποκείμενον, ἀφοῦ ἰδῆ καὶ ἀκούσει διακεκριμένον ἠθοποιὸν, εἶναι ἱκανὸν νὰ ἀποδώτῃ τὸν τρόπον καὶ τὰς διακυμάνσεις τῆς φωνῆς τοῦ ἠθοποιοῦ ἐκείνου. Φαντάζομαι ὅτι θὰ εἶναι ἐκπληκτικόν.

— Ἡ τούλάχιστον περιέργων.

— Θὰ ἰδῶμεν! τὸ σχέδιόν μου διαγράφεται... Τί παριστάνουν κατ' αὐτὰς εἰς τὸ «Λύκειον»... Τὸν Ρωμαῖον καὶ Ἰουλίαν. Τὸν ὀχυράτιον ἐρωτικὸν διάλογον, τὸν σκόπελον ὄλων μας τῶν ἠθοποιῶν. Τὸ πρόσωπον, τὸ ὅποσον καθιερόνει τὴν ἱκανότητά των καὶ τὸ ὅποσον συνέτριψε τόσας γυναῖκας ὡραίας νέας καὶ μὲ πολλήν κλίτιν. Μήπως ὁ Κῖν ὁ Πρεσβύτερος δὲν ἔλεγεν ὅτι καμμία ἠθοποιὸς δὲν εἶναι ἱκανὴ νὰ ὑποδιθῆ αὐτὸ τὸ πρόσωπον, παρὰ ὅταν ἔχη τριπλασίαν ἡλικίαν τῆς Ἰουλίας;...

— Δεκαπέντε ἐτῶν, ὦ Ρωμαῖε, ἡ ἡλικία τῆς Ἰουλίας! ἐψήφύρισα χωρὶς νὰ τὸ θέλω.

— Παραδεχόμενοι μὲ τὸν Σέξπηρ ὅτι ἦτο μόνον δέκα-τεσσάρων ἐτῶν, ἐξηκολούθησεν ὁ Ράνδολφ, ἡ ἠθοποιὸς διὰ νὰ προσπελάσῃ τὸ τρομερὸν τοῦτο πρόσωπον πρέπει νὰ εἶναι σαράντα-δύο ἐτῶν. Καὶ πραγματικῶς διὰ νὰ ὑποδυθῆ τὸ πρόσωπον τῆς θείας βεροναιζας, διὰ νὰ ἐμφυγῶνῃ τὸ καθρὸν πάθος, διὰ νὰ ὑποβαστάξῃ χωρὶς ἀδυναμίαν τὸν εἰς πέντε πράξεις τοῦτον ὕμνον πρὸς τὸν ἔρωτα, ποία κορασις ἐξεργομένη τοῦ σχολείου, μὲ τὴν ἀπαγγελίαν τὴν ὁποίαν τὴν ἐδίδάσχον καὶ μὲ τὴν κατὰ παραγγελίαν ἀφέλειάν της, εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ;... Οὕτω τὸ πρόσωπον τοῦτο, ἐδέησε πάντοτε νὰ τὸ ἀναθέτουν εἰς ὠρίμους γυναῖκας, ψημένας ἀπὸ τὸ πάθος μὲ τὸ ὅποσον ἐζησαν, εἰς μεσόκοπας γυναῖκας καθὼς λέγουν καὶ ἐνίοτε, ἀλλοίμονον, εἰς γυναῖκας εὐτάρχους!... Εὐτυχῶς ἡ Ἑλλη Τέρρυ ἂν καὶ ὀλίγον ἀκατάλληλος διὰ τὸ πρόσωπον τοῦτο, εἶναι ὅμως κομψή καὶ εὐλύγιστος. Παίζει μὲ σκυθρωπὸν αἰσθημα, μὲ φλόγα κάπως νοσηρὰν, μὲ τρυφερὰν ὠραιότητα. Εἶναι σχεδὸν Φαίδρα. Παύει νὰ εἶναι ὅλως διόλου Ἰουλία, ἀλλ' ἀδιάφορον! Τὸ ὑπόδειγμα τοῦτο πληρέστατα ἀρκεῖ διὰ τὸ πείραμά μας, καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ κατορθώσωμεν κατὶ ἕκτακτον...

Ὁ Ράνδολφ, ἐνῶ ὠμίλει περιεπάτει μὲ μεγάλ-

λα βήματα, ἔτριβε τὰς χεῖράς του ἢ ἔστρυψε τὸν παχὺν πυρρὸν αὐτοῦ μύστακα.

— Κύριοι, εἶπεν ἐπὶ τέλους, εἴμεθα ἐδῶ τέσσαρες. Σᾶς προσκαλῶ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸ Λύκειον ὅπου θὰ κρατήσω ἓνα θεωρεῖον.»

Καὶ ἐξῆλθεν ὡς ἀστραπή.

Τὴν ὀριθεύσαν ἡμέραν δὲν ἔλειψα νὰ παρευρεθῶ εἰς τὰς ὀκτῶ ὑπὸ τὸ περίστυλον τοῦ μικροῦ ἐκείνου θεάτρου τοῦ Στράνδ, ὅπου τὸ ἀγγλόφωνον κοινόν, εἴμπορεῖ νὰ ἰδῆ ἀπό τινων ἐτῶν τὰ ἔργα τοῦ Σέξπηρ ἀναδιβάζόμενα ἐπὶ σκηγῆς, ὅπως ὁ ταλαίπωρος μέγας ποιητῆς δὲν τὸ ἐφαντάσθη ποτέ. Εἰσήλθομεν εἰς τὸ θεωρεῖον καὶ μόλις ἐκαθήσαμεν εἶδαμεν εἰσερχομένας πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῆς πρώτης γαλαρίας τὴν Νάνσυ μὲ τὴν μητέρα της, σεβασμίαν κυρίαν καμμιά σαρανταριά χρονῶν, τῆς ὁποίας τὰ μαῦρα μαλλιά σκληρὰ ἐτόνιζαν τὰς παρειὰς καὶ τὴν μύτην της, χρώματος ἐρυθροῦ χαλλοῦ. Καὶ μὲ μελαγχολίαν διηρωτώμενη, ἐὰν ἡ μικρά μας φίλη, καθὼς αἱ περισσότεραι συμπατριώτιδες της θὰ ἀνταλλάξῃ μετὰ τὰ τριανταπέντε, τὰ γλυκὰ της γαλανά μάτια μὲ τὰ ξηρὰ ἐκεῖνα μάτια, τὴν λευκότητα τῆς μύτης της καὶ τὸ θελκτικόν της χρῶμα μὲ τὴν σκληρὰν ἐκείνην μεταλλικὴν πρόσφιν... Ὅπως δὲ ποτε ἡ Νάνσυ ἦτο μιά τρέλλα μὲ τὴν ἐορτάσιμόν της περιβολήν, μὲ ἓνα κλώνον φυτικῶν κιστοῦ εἰς τὰ ὀλόχρυσά της μαλλιά, μὲ τὴν ἐνδυμασίαν της, ἀπὸ φτηνὸν ὑφασμα, τῆς ὁποίας τὸ ἐπανωφόρι διακριτικῶς ἀνοίγε εἰς τὸ μὲν φυτόμενον χειρονῶδες της στῆθος.

Μόλις αἱ δύο γυναῖκες ἐκάθησαν ἦλθε καὶ ὁ Μίλτον Ζαραμάγια καὶ ἐκάθησε πλησίον των. Ὁ περιδοξὸς οὗτος βλαστὸς τῆς κιτρινῆς φύλης ἔπρεπε νὰ ἦτο κατευχαριστημένος, διότι ἡ διὰ τὸ θέατρον ἐνδυμασία του ἦτο ἀμειμπτος: Ὁ μικροσκοπικὸς του μαῦρος φράκος, ἀσπλαχνα διαγράφων τὸν ἐλεεινὸν του μικρὸν κορμὸν τὸ πανταλόνι του, κολλημένον εἰς τὰς ἰσχνὰς του κνήμας, τὸ ὡς ἐλεφαντόδοντον γρὸ-κόλλ, εἰς τὸν μαῦρόν του λαιμόν τὸ μαργαριτάρι μὲ τὰ διαμάντια στὸν γύρον εἰς τὸ μέσον τοῦ στήθους ὄλα, ὄλα ἦσαν καλῆς κατασκευῆς. Τεντωμένους καὶ κομψευόμενος, ὑπερήφανος ὡτὰν νέος πετεινός, εἰς τὸ πλησίον τῆς Νάνσυ κάθισμα.

